

жишка на сякое село големи и хубави“. Автописъ на Тодоръ Даскала за 1820 г. Псп. кн. XXXV г. VII стр. 670 (С. Т. История Слив. II. 402 стр.).

Ето така се е появила и развила църквата Св. Димитъръ въ досегашния си видъ. Отъ Тогава до сега тя не е претърпѣла почти никакви външни и вътрешни промѣни, освенъ ония, които ще посочимъ въ другъ единъ отдѣлъ на тази книга.

ДУХОВНО ПОТИСНИЧЕСТВО И УСЛОВИЯ ЗА БЪЛГАРСКОТО СВѢСТЯВАНЕ

1. Потисничество

Двойното робство на българитѣ е добре познато. Следъ като турцитѣ сж окончателно завладѣли страната и като сж вселили у народа страхъ и подчинение, оставили сж го да си живѣе като рая, която чрезъ своя трудъ може да донесе само блага на султана и неговата империя.

Издънъ земя, обаче, се задава другъ врагъ, врагъ изкони — гъркътъ. Понеже гърцитѣ сж имали въ своитѣ ръце върховната духовна властъ, замислятъ да асимилиратъ българитѣ като нация и сж си поставили за първа своя задача да ги оничтожатъ религиозно и езиково. Това е единъ дълбоко замисленъ планъ, който би далъ отлични резултати.

Въ началото на XVIII в. дейността на гръцкото духовенство е била твърде силна; постиженията сж били много голѣми. Езикътъ, писмеността и нравитѣ на българина сж били много разрушени.

Повикътъ на Отца Паисия е послѣствие на накупѣла и наболѣла отъ тия пѣклени действия народна душа. Ако планътъ на гръцкото духовенство не е билъ замърсенъ съ редъ алчни и нечистиви дѣяния, които да възмутятъ българина; ако срещу всичко това не сжществуваше оня здравъ националенъ духъ и онази крепка религиозна народна душа, която нищо не можа да разруши: нито ятагана, нито коварството на Фенеръ, нито домогванията на католици и протестанти, българизма би билъ оничтоженъ отдавна и името „българинъ“ едва ли щѣше да се чува.

Живѣлъ съ вѣкове на главния кръстопътъ отъ Европа за Азия, българинътъ е изработилъ и дълбоко загнѣздилъ въ себе си инстинкта за самосъхранение. Този инстинктъ